

الله
اَللّٰهُ رَحْمٰنُ رَحِيمٌ
”بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ“

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی اردبیل
دانشکده پرستاری مامایی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد در رشته پرستاری
گرایش داخلی جراحی

عنوان

بررسی تاثیر ضماد سنتی (مخلوط کره حیوانی، زردچوبه و آرد) بر روند بهبودی زخم

فشاری بیماران بستری در مراکز درمانی تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی و بهزیستی

اردبیل

استاد راهنما

دکتر زهرا تذکری

استاد مشاور

دکتر منصوره کریم اللهی

نگارنده

زهرا حقیقی

زمستان 1396

شماره پایان نامه: 18

تقدیم به :

مادر مهربانم؛

که عشق و محبت را به من آموخت

به پاس تمام زحمات و شب زنده داریها یش

تقدیم به:

پدر فداکارم؛

به پاس تمامی زحمات بی دریغش

که داشته های امروزم مديون زحمات دیروز اوست

تقدیم به خانواده مهربان

و همه دوستان و پژوهشگران

بر خود واجب می دانم از تمام عزیزانی که طی این دوره یاری گر اینجانب بوده اند

تشکر و قدردانی نمایم:

تشکر و قدردانی

از استاد راهنمای گرامیم سرکار خانم دکتر "زهرا تذکری " که همواره در طول تحصیل متحمل زحماتم بودند و تکیه گاه من در مواجهه با مشکلات، و وجودشان مایه دلگرمی من می باشد.

همچنین از استاد مشاور گرامی سرکار خانم دکتر "منصوره کریم اللهی" که با کرامتی چون خورشید ، سرزمین دل را روشنی بخشیدند و با مشاوره های کار ساز و سازنده بارور ساختند.

و با تشکر فراوان از تمامی سایر اساتید محترم گروه پرستاری و پرسنل دانشکده و سایر دوستان دوران تحصیل

چکیده

زمینه و هدف: زخم های فشاری از مهمترین چالشهای مراقبتی بیماران، خانواده و پرسنل درمانی محسوب میشوند و درمان آسان، کم هزینه و کم عوارض خواستگاه همه ذی نفعان می باشد. با توجه به افزایش تمایل افراد به استفاده از مواد طبیعی جهت درمان زخمهای فشاری این مطالعه با هدف بررسی تاثیر ضماد سنتی بر بهبود زخمهای فشاری انجام شد.

روش کار: در این پژوهش کارآزمایی بالینی قبیل و بعد با گروه کنترل، 34 بیمار دارای زخم فشاری درجه 2 و 3 که معیارهای ورودی را داشتند به طریق در دسترس انتخاب و پس از همسان سازی بطور تصادفی به دو گروه درمان و کنترل تقسیم شدند گروه درمان (17 نفر) ضماد سنتی حاوی کره حیوانی، زردچوبه و آرد تعداد، و گروه کنترل (17 نفر) پانسمان روتین پماد هیدروکلولئید دریافت کردند و از ابزار «پوش» جهت ارزیابی بهبودی زخمهای فشاری استفاده شد و داده ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی و نرم افزار SPSS16 تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها: نتایج نشان داد که بیشتر شرکت کنندگان بالای 60 سال، مرد، متاهل و دارای تحصیلات ابتدایی بودند. در هر دو گروه ضماد سنتی و پانسمان هیدروکلولئید میانگین نمره پوش نمای نزولی داشته و میانگین نمرات هر گروه قبل و بعد مداخله اختلاف معنی داری داشته ($p<0.001$) ولی دو گروه از نظر آماری تفاوت معنی داری دیده نشد ($P=0/1$).

نتیجه گیری: در این پژوهش تاثیر پانسمان با ضماد سنتی در بهبودی زخم فشاری به اندازه پانسمان هیدروکلولئید بود، بنابراین بدلیل دسترسی آسان، کم هزینه و مقرن به صرفه بودن پانسمان با ضماد سنتی توصیه می شود به عنوان گزینه مناسب تر و بهتر در ترمیم زخم فشاری بکار گرفته شود.

کلید واژه ها: ضماد سنتی؛ زخم فشاری؛ پانسمان هیدروکلولئید.

فهرست مطالب

عنوان
صفحه:

فصل اول: طرح تحقیق

2	1-1 معرفی و کلیات مطالعه
2	1-2 بیان مسئله و دلایل انتخاب موضوع
6	1-3 اهداف
6	1-3-1 هدف کلی
6	2-3-1 اهداف اختصاصی
7	3-3-1 اهداف کاربردی
7	4-1 فرضیات یا سوالات پژوهش
7	5-1 تعریف واژه ها (نظری و عملی)

فصل دوم: پیشینه تحقیق

10	1-2 مقدمه
10	2-2 چارچوب پنداشتی
10	3-2 آناتومی پوست
11	1-3-2 فیزیولوژی پوست
13	2-3-2 زخم
14	3-3-2 زخم فشاری

21.....	4-3-2 نقش پرستاران در مراقبت از زخم‌های فشاری
22.....	5-3-2 ابزارهای پیشگویی زخم فشاری
22.....	6-3-2 روند التیام بافت آسیب دیده:
30.....	7-3-2 پانسمان و روش نوین درمان زخم
33.....	8-3-2 تعریف طب مکمل و ایران
34.....	9-3-2 عناصر طبیعی درمانی:
36.....	4-2 مروری بر متون
36.....	1-4-2 پیشینه داخلی
38.....	2-4-2 پیشینه خارجی

فصل سوم: شیوه اجرای تحقیق

42	1-3 مقدمه
42.....	2-3 نوع مطالعه
42.....	1-2-3 روش مطالعه یا پژوهش
42.....	2-2-3 جمعیت و نمونه مطالعه
43.....	3-2-3 محیط مطالعه
43.....	4-2-3 معیارهای ورود نمونه ها به مطالعه
43.....	5-2-3 معیارهای خروج نمونه ها از مطالعه
44.....	3-3 ابزارهای مورد استفاده و نحوه تعیین اعتبار و پایائی
44.....	1-3-3 ابزارپوش
46.....	2-3-3 روش اجرای مطالعه
48.....	5-3-3 روش تجزیه و تحلیل داده ها

48.....	6-3-3 ملاحظات اخلاقی
	فصل چهارم: نتایج
51	1-4 مقدمه
51.....	2-4 تحلیل مشخصات فردی اجتماعی
53.....	3-4 تحلیل اهداف پژوهش
	فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری
60.....	1-5 بحث و بررسی یافته‌ها
64.....	2-5 نتیجه گیری نهایی
64.....	3-5 کاربرد یافته
65.....	4-5 پیشنهادات تحقیق
66	5-5 محدودیتهای تحقیق
68.....	منابع و مأخذ

فهرست جداول

عنوان
صفحه:

جدول 4-1: توزیع فراوانی واحدهای مورد پژوهش بر حسب ویژگیهای دموگرافیک در دو گروه آزمون و کنترل
51.....

جدول 4-2: توزیع فراوانی مطلق و درصدی و میانگین نمرات نمره پوش گروه مداخله، طی روزهای تعیین شده (0-52..... (28-21-14-7

جدول 4-3: مقایسه میانگین نمرات پوش پیشآزمون و پسآزمون در شرکت کنندگان گروه گروه ضماد سنتی(آزمون)..... 53.....

جدول 4-4: توزیع فراوانی مطلق و درصدی و میانگین نمرات نمره پوش گروه کنترل، طی روزهای تعیین شده
54.....(28-21-14-7-0)

جدول 4-5: مقایسه میانگین نمرات پوش پیشآزمون و پسآزمون در شرکت کنندگان گروه هیدرولوئید (کنترل)..... 54.....

جدول 4-6: مقایسه میانگین و انحراف معیار نمره پوش گروه کنترل و مداخله طی روزهای تعیین شده (0-7-55.....(28-21-14

فهرست نمودارها

عنوان

صفحه:

نمودار شماره 4-1: مقایسه نمره PUSH دو گروه 56 .....

فهرست شکل ها

عنوان	صفحه:
شكل 3-1 فلوچارت یا گردش کار تحقیق.....	47.....

فهرست تصاویر

عنوان
صفحه:

تصویر 4-1 محیط کشت گرم مثبت حاوی استافیلوکوک اوریوس.....	57
تصویر 4-2 محیط کشت گرم منفی بدون رشد باکتری.....	57
تصویر 4-3 محیط کشت قارچ بدون رشد قارچ.....	57
تصویر 4-5 روز صفر	58
تصویر 4-6 روز 14	58
تصویر 4-7 روز 28	58